

Beleidsregel eenmalige energietoeslag gemeente Zwolle 2022

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregel worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. belanghebbende: de persoon die voor zichzelf, zijn partner en/of tot het gezin behorende één of meerdere kinderen een eenmalige energietoeslag verzoekt.
 - b. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zwolle;
 - c. energietoeslag: de eenmalige uitkering in 2022 op grond van categoriale bijzondere bijstand ter compensatie van stijgende energielasten.
 - d. huishouden: de leefsituatie die een alleenstaande, kostendeler of (eenouder)gezin duurzaam in stand houden en noodzakelijke kosten maken zoals energiekosten.
 - e. Inkomen: het inkomen zoals bedoeld in artikel 31, 32 en 33 van de participatiewet verminderd met de ontvangen vakantietoeslag. Tot het inkomen wordt ook gerekend de bijstand voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan zoals genoemd in artikel 5 van de participatiewet. Er wordt uitgegaan van de som van het inkomen van belanghebbende en zijn partner.
 - f. schuldenaren: een inwoner die geldzaken onvoldoende zelfstandig kan behartigen en daarvoor dienstverlening voor schuldproblemen krijgt van de gemeente Zwolle of zijn toegelaten tot de wet schuldsanering natuurlijke personen.
 - g. thuisinwonend: meerderjarig kind dat woont bij zijn ouder(s).
 - h. vermogen: gelden en geldswaarden zoals bedoeld in artikel 34 participatiewet. Bij een partner wordt uitgegaan van de som van het vermogen van belanghebbende en zijn partner.
 - i. zelfstandige: de volwassene die voor de voorziening in het bestaan geheel of gedeeltelijk is aangewezen op arbeid in eigen bedrijf of zelfstandig beroep en de financiële risico's daarover draagt.

Artikel 2 Doelgroep energietoeslag en inkomen

- 1 De eenmalige energietoeslag is bedoeld voor de inwoner met een zelfstandig huishouden die door de stijgende prijzen voor energie te maken heeft met hogere energielasten.
- 2 Om voor de eenmalige energietoeslag in aanmerking te komen:
 - a) moet de belanghebbende 18 jaar of ouder zijn; en
 - b) staat de belanghebbende en zijn partner in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente Zwolle ingeschreven; en
 - c) hebben belanghebbende en eventuele gezin ten laste van het inkomen regelmatige energiekosten; en
 - d) mag het inkomen van de belanghebbende vóór de maand van aanvraag niet meer bedragen dan 130% van de norm.
- 3 Als belanghebbende door wisselende of eenmalige inkomsten het inkomen in de maand van aanvraag hoger is dan 130% van de norm wordt uitgegaan van een gemiddeld inkomen. Het gemiddeld inkomen wordt berekend door de som van het inkomen dat gedurende 12 maanden voorafgaand aan de aanvraag is genoten, te delen door 12.
- 4 Voor bepaling van het inkomen van een zelfstandige wordt uitgegaan van het boekjaar, voorafgaand aan het jaar waarin de aanvraag is gedaan. Dit is het inkomen na aftrek van de verschuldigde inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen. Deze belasting en premies worden gesteld op het percentage, zoals vermeld in artikel 6, lid 2, van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004. Hierbij wordt een teruggave inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen niet als inkomen aangemerkt. Het vastgestelde inkomen als zelfstandige wordt, na eventuele vermeerdering met andere inkomsten over het betreffende boekjaar, gedeeld door 12.
- 5 Als door de belanghebbende vanaf 1 januari 2021 een Zwolse gemeentelijke financiële inkomensondersteunende voorziening is genoten of over het jaar 2021 of 2022 kwijtschelding van de Zwolse gemeentelijke belastingen is verleend, voldoet de belanghebbende aan de inkomensvoorwaarde van deze eenmalige energietoeslag.

Artikel 3 Schuldenaren

In afwijking van het gestelde in artikel 2 kan een belanghebbende ongeacht de hoogte van het inkomen voor de tegemoetkoming in aanmerking komen als hij in het kader van een schuldregeling een relatie heeft met de gemeentelijke Schulddienstverlening of een opgelegde schuldregeling op grond van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen en hij alleen het vrij te laten bedrag van zijn inkomen overhoudt om te besteden.

Artikel 4 Uitsluitingsgronden

1. Op grond van artikel 11 Participatiewet moet worden vastgesteld of de belanghebbende rechthebbende is en of de energiekosten verbonden zijn met Nederland (territorialiteitsbeginsel).
2. Als sprake is van een van de uitsluitingsgronden van artikel 13 lid 1 Participatiewet dan bestaat er in beginsel geen recht op de eenmalige energietoeslag.
3. De bewoner van een inrichting heeft geen recht op de eenmalige energietoeslag want hij zal geen energielasten hebben.
4. De thuiswonende jongmeerderjarige van 18, 19 of 20 jaar en thuiswonende studenten hebben geen recht op de eenmalige energietoeslag.
5. De gestegen bedrijfslasten van een zelfstandige of een bedrijf ten gevolge van hogere energieprijzen vallen buiten het bereik van deze regeling.

Artikel 5 Voorwaarden eenmalige energietoeslag

1. Het college kan een eenmalige energietoeslag ad € 800, - verstrekken aan de belanghebbende die te maken heeft met energielasten.
2. De belanghebbende moet indien gevraagd middels overlegging van de (maand)rekening van een energieleverancier of het huurcontract de energielasten aantonen.
3. De eenmalige energietoeslag ad €800, - voor de (gestegen) energielasten is bedoeld voor de woning waarin de belanghebbende woonachtig is.

Artikel 6 Vermogen

Het vermogen waarover de belanghebbende met partner en inwonende minderjarige kinderen beschikken, blijft buiten beschouwing.

Artikel 7 Aanvraag

1. De eenmalige energietoeslag wordt ambtshalve toegekend indien het college beschikt over voldoende gegevens voor toekenning.
2. Een aanvraag voor de eenmalige energietoeslag kan worden ingediend vanaf april 2022.
3. De aanvraag voor de eenmalige energietoeslag wordt digitaal ingediend via www.zwolle.nl. In afwijking van deze digitale aanvraag is een schriftelijke aanvraag mogelijk indien naar het oordeel van het college bijzondere omstandigheden in het individuele geval hiertoe aanleiding geven.
4. Belanghebbende overlegt bij de aanvraag:
 - a. salarisspecificaties van inkomsten van februari 2022. Wanneer er sprake is van flexibele inkomsten, overlegt de belanghebbende salarisspecificaties van 3 aansluitende maanden.
 - b. de belastingaangifte 2021 of de meeste recente en de kolommenbalans over de afgelopen drie maanden, voorafgaande aan de aanvraag als er sprake is van inkomsten uit onderneming of inkomsten als ZZP'er.
 - c. de bewijzen van de maandelijkse energielasten bijvoorbeeld (maand)rekening van de energieleverancier.
5. Een aanvraag eenmalige energietoeslag kan worden ingediend tot 1 oktober 2022.

Artikel 8 Uitbetaling

De eenmalige energietoeslag wordt zo spoedig mogelijk na toekenning uitbetaald op de bankrekening van belanghebbende

Artikel 9 Vorm van de eenmalige energietoeslag

De eenmalige energietoeslag wordt in de vorm van een gift verstrekt.

Artikel 10 Inlichtingenplicht en terugvordering

1. Op de aanvraag van de eenmalige energietoeslag is de inlichtingenplicht, zoals bedoeld in artikel 17 lid 1 participatiewet, van toepassing.
2. Het college trekt de eenmalige energietoeslag in en vordert terug voor zover de toeslag ten onrechte of tot een te hoog bedrag is ontvangen door onjuiste of onvolledige inlichtingen.

Artikel 11 Hardheidsclausule

Het college kan over doelgroep, inkomen en aanvraagprocedure, indien de omstandigheden van het individuele geval daarvoor aanleiding geven en toe noodzaken, ten gunste van de belanghebbende afwijken van deze beleidsregel.

Artikel 12 Inwerkingtreding en duur beleidsregel

De beleidsregel treedt in werking op de datum van vaststelling van deze beleidsregel door het college van burgemeester en wethouders van Zwolle en eindigt op 1 oktober 2022.

Artikel 13 Citeertitel

Deze beleidsregel worden aangehaald als: Beleidsregel eenmalige energietoeslag gemeente Zwolle 2022.

Algemene toelichting

Het kabinet wil mensen met een laag inkomen een eenmalige tegemoetkoming voor energiekosten geven. De minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen heeft een wetsvoorstel opgesteld dat dit regelt.

Het Kabinet wil dat naast de verlaging van € 400,- op energiebelasting voor alle huishoudens, voor minima een eenmalige energietoeslag van circa € 800 per huishouden komt.

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft met de VNG en Divosa afgesproken dat landelijk wordt ingezet op een bereik van circa 800.000 huishoudens met een minimum inkomen. Als 'voertuig' wordt gebruik gemaakt van categoriale bijzondere bijstand. Hiervoor dient de participatiewet gewijzigd te worden. Het ministerie heeft deze wijziging in een wetsvoorstel energietoeslag lage inkomen in februari 2022 aan het parlement aangekondigd. Naar verwachting zal in het tweede kwartaal van dit jaar dit voorstel in het parlement worden behandeld.

Wij willen eerder tot uitbetaling van de energietoeslag overgaan. Zwolse huishoudens worden nu al geconfronteerd met veel hogere energienota's dan voorheen. Zwollenaren met een laag inkomen wonen vaak ook nog in de slechtst geïsoleerde (verduurzaamde) woningen waardoor zij dubbel geraakt worden en hun energienota nog hoger wordt. Deze groep minima krijgt daardoor veelal nu al te maken met betalingsproblemen. Anticiperend op de wijziging van de participatiewet stelt de gemeente daarom binnenkort al de energietoeslag van € 800 beschikbaar voor minima.

Artikelsgewijze Toelichting

Artikel 1 begrippen

Voor het definiëren van de begrippen is aangesloten bij de participatiewet. Deze wet geeft structuur aan veel situaties op het terrein van armoedebeleid.

Huishouden

Het begrip huishouden staat niet in de participatiewet. We nemen het begrip op om te verduidelijken dat de compensatie van de energierekening gaat per huishouden met een gas- en energieaansluiting. Een inwoner hoeft voor het recht op compensatie niet per se zelf rechtstreeks de energierekening te betalen. Een gezin, alleenstaande of kostendeler betaalt zelf of draagt bij aan de energierekening. Denk bijvoorbeeld voor een persoon die huur inclusief de energiekosten betaald. In geval van meerdere kostdelers in een woning ontvangt iedere kostendeler de compensatie. Zij dragen namelijk allemaal bij aan de energierekening. Een inwoner van een instelling veelal niet.

Artikel 2, 3 en 4 Wie komt wel of niet voor compensatie in aanmerking?

In Participatiewet wordt aangegeven wie recht hebben op bijstand. De artikelen 11 en 13 PW passen we analoog toe in deze beleidsregel. Hieruit volgt dat:

- alleen Zwollenaren met energielasten worden tegemoetgekomen.
- alleen rechtmatig verblijf in Nederland recht op tegemoetkoming geeft.
- bedrijven, gedetineerden en mensen in een inrichting geen recht hebben.

De bepalingen 2, 3, 4 en 5 zijn van belang bij de toetsing van de situatie op het moment van de aanvraag of ambtshalve toekenning.

130% van het sociaal minimum

De oproep aan gemeenten is om met de compensatieregeling invulling te geven aan wat onder een "laag inkomen" moet worden verstaan.

De inkomensgrenzen zijn niet gekoppeld aan het soort inkomen. Deze toeslag is niet beperkt tot mensen die een uitkering op grond van de Participatiewet ontvangen. Ook mensen met een inkomen uit werk of uit zelfstandigheid of een andere uitkering kunnen in aanmerking komen.

Zelfstandige

Een zelfstandige kan ook in financieel moeilijke omstandigheden verkeren. Naast het volledig uitoefenen van het ondernemerschap kunnen ook zelfstandige activiteiten worden verricht in combinatie met bijvoorbeeld arbeid in loondienst. Deze zelfstandige activiteiten hebben in dat geval een bescheiden karakter.

Voor het bepalen van het inkomen van een zelfstandige of voor zelfstandige activiteiten gaan we uit van een boekjaar en delen dat inkomen door twaalf.

Schuldenaren

Mensen met schulden die een hoger inkomen hebben, hebben als gevolg van inhoudingen of beslagleggingen vaak een besteedbaar inkomen dat veel lager is. Het volgen van een schuldregelingstraject is een langdurige en financieel moeilijke opgave. Als stimulans om een dergelijk traject te volgen en vol te houden, geeft deze regeling aan dat iemand die een relatie heeft met de gemeentelijke Schuldienstverlening ongeacht de hoogte van het inkomen in aanmerking kan komen voor een tegemoetkoming. Het besteedbare inkomen van de inwoner is dan gelijk aan het "vrij te laten bedrag (VTLB)". Dit geldt ook voor een opgelegde schuldregeling op grond van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen.

Artikel 3 bepaalt dat deze groep van mensen recht hebben op de tegemoetkoming indien in de peilmaand februari 2022 het VTLB van toepassing is.

Inrichting

Mensen in een inrichting zijn uitgesloten van deze compensatieregeling omdat het zak- en kleedgeld de kosten van energie gedragen worden door de gemeenschap. Het gaat om instellingen waar inwoners hulp wordt geboden en/of verblijf houden met verzorging dan wel verpleging. Zie ook de definitie in artikel 1 van de wet.

Volledigheidshalve zij opgemerkt dat blijf-van-mijn-lijf-huizen een woonvoorziening bieden met toepassing van de reguliere alleenstaande norm of gezinsnorm.

Artikel 5

De energietoeslag wordt toegekend per huishouden. Vaak is er per huishouden één aansluiting voor levering van energie maar dit is niet doorslaggevend. Meer mensen in één woning betekent ook een groter energieverbruik. De energietoeslag wordt derhalve toegekend aan gezinnen maar ook aan alleenstaanden zoals kostendelers of individuele onderhuurders. Overeenkomstig het landelijke advies zijn thuisinwonende jongmeerderjarige kinderen en studerende uitgesloten. Ouders die daardoor in de financiële problemen komen, kunnen bijzondere bijstand aanvragen.

De toeslag is niet bedoeld voor de lasten van tweede woningen zoals vakantiehuisjes of woningen in het buitenland.

Ter verduidelijking drie voorbeelden:

Vb 1) Een echtpaar met een inwonende 30-jarige zoon die allen periodieke bijstand genieten ontvangen dus 2 x €800, - aan compensatie. Het echtpaar 1x en de kostendelende zonen eveneens €800, - per zoon.

Vb 2) Een echtpaar dat periodieke bijstand geniet met een inwonende 20-jarige studerende dochter die WSF krijgen, ontvangen dus 1 x €800, - aan compensatie. Het echtpaar 1x en de studerende dochter niet.

Vb 3) In een oud herenpand wonen 4 huurders met gezamenlijk gebruik van keuken en badkamer die elk aan de huurbaas een all-in huur ad €450, - betalen. Elke huurder heeft een eigen huishouden en is een alleenstaande. Dus 4x compensatie ad €800, -. Dit verandert niet indien één van de bewoners optreedt als hoofdhuurder en de andere drie van de hoofdhuurder onderhuren.

Artikel 6 vermogen

Om voor een energietoeslag in aanmerking te komen is het vermogen niet relevant.

Artikel 7 aanvraag

Huishoudens aan wie de energietoeslag niet automatisch kan worden toegekend, kunnen zelf een aanvraag doen voor de energietoeslag. Hiervoor zal een afzonderlijk digitaal loket worden ingericht. Het gaat daarbij onder meer om zelfstandigen met een laag inkomen voor hun privé-woning, werkende armen en AOW-gerechtigden zonder aanvullend pensioen.

Ambtshalve toekennen

Gemeenten krijgen de bevoegdheid om de eenmalige energietoeslag zonder schriftelijke aanvraag te verstrekken. Op deze wijze kan een relatief groot deel van de doelgroep snel ambtshalve worden bediend zonder dat de betrokkenen hier iets voor behoeven te doen. We zullen de inwoners waarvan we de relevante gegevens hebben de toeslag ambtshalve toekennen. Deze inwoners ontvangen hierover per brief. Dat doen we voor de inwoners met een participatiewet-uitkering, bekende schuldenaren en voor inwoners die in 2021 een of meerdere van minimaregelingen hebben ontvangen.

Vaststellen inkomen bij aanvragen

Het inkomen is relevant in bij het bepalen van het hebben van recht op de eenmalige energietoeslag. De energietoeslag is bedoeld voor huishoudens met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum. Inwoners die de energietoeslag ambtshalve ontvangen weten we het inkomen en zij hoeven dat verder niet aan te tonen.

Bij het aanvragen van de energietoeslag wordt om een inkomensbewijs gevraagd. Voor het vaststellen van het inkomen wordt bij loondienst uitgegaan van salarisstroom van februari 2022. Het spreekt voor zich dat het college in een individueel geval kan afwijken van deze beleidsregel indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven en noodzaken.

Artikel 9 vorm van de eenmalige energietoeslag

De toeslag wordt als eenmalige gift uitbetaald. De ontvangst van de toeslag heeft geen gevolgen voor de bijstandsuitkering en zal, behoudens indien onjuiste informatie is verstrekt, nooit worden teruggevorderd bij de ontvanger. Er zal niet worden gecontroleerd op daadwerkelijke stijging van de energielasten maar wel of het hebben van energielasten.

Artikel 10 inlichtingenplicht en terugvordering

De belanghebbende is verplicht om alle relevante inlichtingen te verstrekken aan de gemeente. De onvoldoende naleving van deze verplichting kan leiden tot terugvordering (zie artikel 58 participatiewet).

Artikel 11 Hardheidsclausule

In bijzondere gevallen mag het college van burgemeester en wethouders van de gemeente afwijken van een paar bepalingen in deze regeling. Het betreffen de bepalingen over de omvang van de doelgroep, inkomen en het aanvragen van de energietoeslag. Het college mag niet afwijken van de hoogte.

Artikel 12 Inwerkingtreding

De beleidsregel treedt in werking op de dag van het collegebesluit.